

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 6. Instituens SS. Sacramentum contraiis satisfecit duobus amoris affectibus: egreßum suum ex hoc mundo ingreßui suo conformans.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

re post hac se mouere nequeant.
 Plane diuina ea est historia, quam Spiritus
 S. concipit de Ioseph & nos alias expendi-
 mus. Quando luxuriosa illa pellex domina sua
 molesta prouocabat eum ad amorem illicitum,
 quatuor quondam mortalibus premeret illum
 leuocoris: *Per singulos dies mulier molesta erat
 aduersus Ioseph. Voluit castissimis iuuenis illi paciter
 demeritare, quam impossibilis sibi esset tanta
 nequitia: vnde hoc illi proposuit argumentum
 celesti plane resectum Philopphia, li D. credimus
 Ambrosio: Ecce Dominus meus omnibus
 mihi tradidit ignotas quid habeat in domo sua, nec
 quidquam est, quod in mea non sit positum potestas
 et, ut non tradiderit mihi, prater te, qua vixor
 quae tu: quomodo ergo possum hoc malum facere,
 & peccare in Domino meum? Domina mea, rogo
 te, uenias aperi & attende quid Putiphar
 Dominus meus diuine coniux mihi fecerat.
 Qui quid haber meis tradidit manibus, nec ali-
 quod huius, hoc poterit te solum reueruauit: quo-
 modo ergo possibile mihi erit tantam in illum
 putare traditionem? Abist omni no. Perpendit
 D. Ambrosius non dixisse: nihil illicitum est, non
 me de e in u debeat. Quomodo possum manus
 habens in toniter: contrititas? Quis illas tibi
 commisit? Diuitiae & bona ipsius quae mihi
 commendant. Beneficia haec in manibus meis
 fuerunt sine & man ea quibus alligantur, ut nihil
 agere possum ejus honor: contrarium. Admira-
 bile prociis vis argumentum qui iudicio praeva-
 le, & certum est quod illi, qui talis est, nulla
 sit fortiora vincula, quam ea quae beneficia do-
 naque pepererunt. Iudicabat merito Sanctissi-
 mus Ioseph, nullum sibi superesse potentiam qua
 contra illum ingratum moueretur, a quo tot
 praecentus fuerat beneficiis.*

Nunc igitur o Christiane rationem ineamus
 & discernam attende inter Christum & Putifa-
 rem, quid interfit inter vnius & alterius benefi-
 cia, & animo reuolue quod si ille omnia sua ma-
 nus Ioseph commendaerit, primo ipsi illa
 non dedit, sed fidei illius seruanda commisit, ut
 eadem in Domino sui administraret et molimen-
 tum: secundo seipsum & vxorem suam excep-
 it, qui manebat ejus Domini absoluti. Chris-
 tus autem omnia sua tuis supposuit pedibus,
 non ad solum admittit rationem, sed ut perse-
 dit atque integro tua sint, & hoc sine ulla
 reueruione, nec quidem diuinae suae maiestatis.
 Tibi intus est, tibi vixit in mundo, tibi Apo-
 stolo legit, tibi decreuit Propheta, tibi lo-
 que instituit Euangelicam tibi formauit Sa-

cramenta, tibi creauit caelos, conseruat tibi
 stellas, sustentat tibi aera, Angelos tibi desti-
 nat, Sacerdotes tibi consecrat, tibi suam effun-
 dit sanguinem, tibi vitam suam animamque
 tribuit, tibi est quidquid ibi est, atque in huius
 signum tuis omnia pedibus subseruit. An ego
 non replicabis quotiescumque diabolus aut pro-
 prius te mouet appetitus, ut illi prodicionis mo-
 liaris crimen, illum offendas atque progredia-
 ris in ejus injuriam, quando te hortatur ut ad
 puella festines domum, vel tabernam frequen-
 tes Iosoriam, vel injuriam vlciscaris, vel lecto-
 ris mundi vanitatem: *Quomodo possum, hoc
 malum facere, & peccare in Deum meum? Quo-
 modo prodicionis potes scelus committere, &
 quantum est ex parte tua, ejus machinari mor-
 tem, qui vitam tuam suamque tibi tradidit be-
 neficus? Quam apposite considerare poterit
 illum pedibus tuis adjacentem, cumque aulca-
 rare, qui melius tibi, quam olim Cain dicere
 potest: Peccasti? Quiesce: sicut postmodum
 dicendum. Consideres ergo Christum, qui form-
 am accipit ferui, ut coram pedibus nostris
 omnia bona sua nec tibi parcat exhauiat.*

**S. 6. Institutens SS. Sacramentum contrariis
 satisfecit duobus amoris affectibus: egressum
 suum ex hoc mundo ingressum suo conformans.**

Postquam ergo lauit pedes Discipulorum sua-
 rum, accepit vestimenta sua, & cum recubis-
 set iuxta, dixit eis: scitis quid fecerim vobis?
 q. d. Quomodo factum illud tantum sit ut com-
 prehendere non possitis, atamen meo non est
 amoris satisfactum: etenim superest opus ejus
 principale: quia parum mihi est quod hic for-
 tis pedibus veltis omnia bona mea, & incipsum
 cum illis tradiderim, sed ipsa volo intus in vo-
 bis ponere, vobisque ea incorporare, atque me
 ipsum in vestris visceribus infundere, nec non in
 illis meas omnes diuitias, meque ipsum eua-
 cuare. Fecit hoc instituens Sanctissimum Sa-
 cramentum, quod opus fuit amoris sui diuini
 in quo ut omnia sua bona in nos effunderet
 formam aliam assumpsit ferui, nempe species &
 accidentia panis & vini. Nemo fidelis nega-
 uerit, quin Christus Dominus nollet diuinum
 hoc instituit Sacramentum, ut perfecte amo-
 ri suo satisfaceret. Et hoc est quod ait Euan-
 gelista: *In finem dilexit eos.* Responsum est
 hoc visum omnibus operibus quae Christus
 haec

Gen. 4. 8.

I. 4. 14

22

haec nocte perfecti: etenim declarat quod quid-
quid de diuinis suis thosauris in se hinc dicitur
Custodit Sacramento, totum fuerit diuini sui
amoris actus, qui illorum omnium manifestat
dignitatem, multum licet abscondita sint oculis
nostri & incomprehensa

Subtiliter exponit Diuus Gregorius Nysse-
nus quod praecipitur de agno Paschali: *Ca-*
pit enim pedibus & intestinis vorabitur. Notat
hic Caietanus in Hebraeo non haberi vorabitur,
sed hoc contingi cum praecedenti: *Non comedet*
in ex eo quodum quid, nec calidam aquam, sed
affum igni, caput enim pedibus eius, & intestini-
scindetis, sed integrum, caput enim intestinis
& pedibus aslabitis, renes tantum & iecur ex-
traheris, quo demonstrat: quam festinans r-
illum debent igitur aslare & comedere: quia
uncti: summa habant cum festinatione, quare-
nos illa nocte migrarent ex Aegypto. Querit-
ur quare ratione poruerint pedes caputque de-
glutire: Cuius tota comedatur & capitis ac pe-
dum appetit: gustaque singulari: porro ossa
capitis & pedum & cetera nec frangatis, nec
eorum medullam exsugatis, relinquite illa ut
sunt, non enim illis dentes sufficiunt, igne
consumantur. Itaque igitur omnia debent
ossa consumere: hic etenim maxime potest est
& actus: & ira explicat Diuus Augustinus nos
id quod dicitur: Si quid residuum fuerit igne com-
burere. Quomodo aliquid superesse poterat,
si illos praemonuerit, quod si non sufficeret ad
essam agni numerus domesticorum, vicinis ad-
uocaretur ad igni conuiuium. Sed intelligitur,
quoniam dicitur esse, os non conteretur ex eo, reman-
et sua utique fuisse illa, quae igni cremarentur. Quod
igitur hoc est?

Agnus vino sanctus Christum praefigurat ex-
mence D. Gregorius Nysenus Christus carnem
habet quae uelut licium est. Mysteria plana, las-
cicia emulare leprosa, solitare claudos, ca-
res vsum cereis. Alia ossa sunt dura quae con-
chiam habent medullam, mysteria sunt pro-
funda: haec comedi non possunt, quale est
illud SS. Sacramenti de quo dicebant illi: *Du-*
rum est hoc sicut, & quis potest eum asilere? O ce-
tebia uacua: inquit D. Gregorius Papa: Cruidum
ludis: melior, uisita ceterum hereticis: quia illi
cum diuinitatem negant: isti per humanam sa-
pientiam & diuinitatem, & humanitatis Sacramen-
ta emacuant: hoc rari mysterij Sacramentum
uolunt hinc, & Iudei, qui negant diuinita-
tem, comedere, & sapientia humana docti in-

tellecta suo comprehenderet: quocirca dicitur
inueniunt & difficultatem: hoc se ueni
utiq; i coneremandum, quia amor est
in hoc Sacramento totus amor
tur Deus, & quidquid boni amor possidet, cum
in illo respicit, efficit ut sic fiat, cum
illud intelligere, sed credere: In suo
ess, dedit quantum dare potuit. Hoc potuit
dare potuit seipsum quoniam quidem hoc bene-
nam de amore & maxime de infinito Christi
amore totum hoc credim non est difficile
Haec hoste cor illius diminum ariet. Egra
erga homines ardens simo a duobus conuenit
affectibus est inappetatum, quos amor in illo
producebat. Ex una parte mouebat illum, ut
hoc mundo discederet: ex altera uero propu-
lebat illum, ut in mundo remaneret, amor enim
illum ad discessum urgebat: quia eo ipso quo
legebat hominis, prouerat debita quae illi
expectabat: nec illis quidquam erat conueni-
tius, uilios. imo magis necessarium, quia
hinc per mortem crucis exiret: *Remanere u-*
co uobis, expectat uobis ego uobis, quia
hoc obtinebat illis uiam, salutem, redemp-
tionem, gratiam & gloriam. Viribus illius amor
in contrarium, ne motus abiret, sed
remaneret: nihil enim amor ita delinere opor-
amari praesentiam, nec quidem puncto tempore
ab illo separari. Quid ages Dominus tuus? Ab-
cedes, an remanebis? Si discedas, a dilectum
te procul elongas: si cum illis remanens, u-
manens: reparatione & redemptione, quae in
discessu tuo morteque consistit. Quam u-
languebarpia Rebecca, quando duos in u-
bit suis sentiebat puerulos a se genitos, & u-
se colluctantes, dum unus aduenit alterum de-
certat, uter prior egerat.

Tales confidero uinos illos in praedicta
toris affectus qui uidentur in se digu-
uter proualeat. Si discedat, uerum est, quod
suorum negotia promoueat redemptionis, u-
tamen a dilectis tibi longis discedis. Si re-
neat, uerum est, quod illos habeat sine u-
sed in eo deficit quod illis maxime est mon-
ti. Hic patet quid sit amor: superatum quo ad
ultimum accedit, & uis prosequit & u-
& disponit ut utique carissat affectus: ut
realiter hinc discedat, quo remedum ipsorum
*petificatur, & realiter maneat, quo ab eis
elongat quibus cupit omnia felicia.*
Si quid sapio Diuus Ioannes nobis deli-
bit amorem Christi, ut in signum illam
anque Aquilam quum uidit Ezechiel

Apud
Lipo-
mon.
Exod.
22, fol.
28.
Exod.
22, 9.
I.
Alle-
goria
de A-
gno
Pa-
schali.
D. Aug.
lib. 99.
in Gen.
c. 9.
Tom. 4.
Ioan. 6.
D. Gre.
in 1. r.
Reg. c. 2.

sim, plurimum varietate speciosam, sed alis
 maximo expansionem, quibus ascendere valeat ad
 summum Libani verticem, indeque tollere me-
 dibulum Cedri ad commodum negotiatorum
 Chanaan. Est autem Aquila ceterarum avium
 Regna & eorum nobilissima, sic est & amor
 inter affectus cordis eminentissimus. O quam
 magna est hinc Aquila, quæ nidum sibi con-
 struxit in Christi pedore: *In finem dilexit*, Ad
 summum accedit verticem mille pennis formo-
 sitatum, donatum, & prerogativatum: vo-
 lorum suum creclura est supra totam naturam,
 ad hoc duas habet alas maximas, sapientiam
 solent & potentiam. Illas modo declarat e-
 gregie Divus Iohannes, dicens tantam inesse hinc
 Domini sapientiam, ut omnia sciat, & in ortis
 sue horum, ita prope se ac si eam disposuisset &
 fortam decerneret, in qua terminande erant
 omnes ipsa rationes: deinde quod tanta polle-
 re potestate, ut manus haberet omnipotentis,
 quod quid enim vellet hoc poterat. Amor ingens
 illis & in aliis ita in seculum euolat, ut his
 omnibus satisfactis cum medulla Cedri, insti-
 tutione inquam Sacramenti, quo
 casu dicitur continentur excelentissima quatuor-
 tum cum illis veri negotiatores, quidquid vo-
 luerint, sibi possunt comparare. Per hoc omni-
 bus satisfactis & statuit, ut cum ratio suadet
 ut hinc per mortem crucis abscedat, hoc ita fiat,
 ut in propria specie formaque discedat: & quan-
 doquidem premitur, ut illitas ut remaneat, ut cum
 illis remanet, hoc ita fiat, ut remaneat sub spe-
 ciebus Sacramentalibus panis & vini, ita &
 vno quidem modo discedat, & alio remaneat, &
 sicut subtiliter advertit D. Augustinus, finis princi-
 pio correspondeat. Hoc ipse patrefacit Euange-
 lica verbis illis: *Scimus, quia à Deo exiit, &
 ad Deum vadit.*

Conueniunt sibi ex iudicio D. Augustini aduen-
 tus in mundum, & eius abscissus: *A Deo Exiit*,
 Exiit à Deo quando venit in mundum: *Exiit à*
Patre, & venit in mundum. Qualis fuit hic e-
 gressus? Quando verbum æternum venire de-
 buit in mundum, duo sibi occurrerunt. Ex vna
 parte requirebat vtilitas ut veniret, si namque
 non veniret, sequi non poterat illud quod Deus
 in hominem beneficium salutemque decerne-
 re. Ex altera parte urgebat ratio, ut apud Pa-
 trem remaneret: quia non potest se ab illo se-
 jungere, nec poterat Patris intellectus sine tali
 suo remanere, quia hic est suus conceptus, &
 sui intellectus verbum, tota sua sapientia, tota
 sua gloria: & ita sine illo remanens, remane-

bit caput suum sapientiæ vacuum, sine intel-
 ctus suo conceptu, & persona sua gloria. Quid
 remedi? Erat Dei amor qui opus hoc dispone-
 bat: erat amor sapiens & potens, & disponit ut
 vtrique satisfiat, ut ex vna parte cum Patre ma-
 neat, quia suffertur, non potest absentia talis filii
 à tali Patre, nec talis verbi à tali intellectu:
 atque ex altera parte ut veniat in mundum, ve-
 re ut illud quod Deus ad gloriam suam ro-
 firamque decreuit vtilitas em. Quomodo fiet
 istud? Hoc co modo disponit, ut vno modo
 maneat, & altero veniat. Maneat in intellectu
 Patris secundum esse Spirituale, intellectuale &
 diuinum: & veniat secundum esse humanum: in hoc
 nostraque carne vestitus. Hoc mysterium est de
 quo dicitur: *In principio erat verbum: & ver-
 bum caro factum est:* quod ingeniosè explicat
 idem D. Augustinus per similitudinem ver-
 bi & conceptus uestri intellectus.

Hic idem conceptus quem ego vobis nunc
 dico mecum manet, atque ad vos tum mitto:
 quomodo fit hoc? An forsitan quia illum ad
 vos mitto, ego sine illo maneo? Non maneo,
 sed mecum remanet in meo intellectu secun-
 dum esse spirituale conceptus intellectualis: &
 illum ad vos mitto secundum quod illum facio
 corporalem, vestitus do illum aere, quo factum
 verbum sensibile illum emitto ut ad aures ve-
 stras penetret: vnde illum ad vos emittendo,
 verè ac realiter in eum remanet. Emisi illum
 vno modo, & remanet altero. Hoc contingit in
 aduentu Verbi æterni: nam remansit secundum
 esse spirituale verbi in intellectu Patris, & se-
 cundum esse corporale, carne vestitus sensibile
 venit in mundum. Hoc quod fecit, quando à
 Deo exiit, hoc nunc agit, quando *Ad Deum*
vadit: non enim inferioribus pollet nunc amor
 alius quando ad summum accedit, quam tunc:
Nec deprimi cum inde exiit, nec nos deserens cum
revertet: inquit D. Augustinus. Itaque statuit, ut
 omnibus satisfiat, ut vadat, & maneat, vadat
 apertus in propria sua specie, & forma naturali,
 & maneat in specie & figura panis, speciebus
 esopertus Sacramentalibus: & sicut veniens in
 mundum dicere potuit, quod maneret cum Pa-
 tre: *Venerunt qui est in sinu Patris:* ita ex ve-
 ritate dicit se potest ex vna parte: *Vado ad eum,*
qui misit me, & ex altera: *Ecce ego voliscum sum*
omnibus diebus usque ad consummationem sæculi.
 An non amor est potentissimus, & extremum
 ostendit potentiam?

VI.
 Doctissi-
 explicat
 Ser. 44.
 de temp.
 VII.
 Similitu-
 do.
 D. Aug.
 Tract. 22.
 in Ioan.
 Tom. 9.

